

**Лариса Чижевська,
Роман Качаровський,
Надія Чир**

Особливості туристично-рекреаційної атрактивності Любешівської селищної ОТГ Волинської області

У ході проведення комплексного дослідження туристично-рекреаційної привабливості Любешівської селищної об'єднаної територіальної громади однойменного району Волинської області обгрунтовано теоретичні аспекти вивчення проблеми, виявлено сучасний стан та перспективи розвитку туризму та рекреації. Окреслено особливості розміщення туристично-рекреаційних ресурсів та інфраструктури. З-поміж туристичних ресурсів увагу приділено природним компонентам та історико-культурним об'єктам. Визначено

© Чижевська Л., Качаровський Р., Чир. Н., 2019

роль клімату, водних ресурсів, рослинного покриву й тваринного світу у формуванні туристичної привабливості досліджуваної території. Особливості лісових ресурсів та значної кількості об'єктів природно-заповідного фонду, пам'яток археології, архітектури й культури розглянуто як основну передумову розвитку туризму. Під час вивчення інфраструктури туризму виокремлювались її об'єкти по підсистемах, зокрема, визначалась наявність закладів розміщення, громадського харчування та розваг. Детально досліджено роль транспортної мережі та зв'язку, а також системи банківського обслуговування населення в розрізі населених пунктів територіальної громади. Порівняльна характеристика основних особливостей туристичного комплексу ОТГ Любешівського району дала змогу виявити проблеми галузі та запропонувати шляхи їх вирішення в умовах децентралізації.

Ключові слова: об'єднана територіальна громада, Любешівська ОТГ, туризм, туристичний об'єкт, туристична інфраструктура, децентралізація влади, Волинська область.

Постановка наукової проблеми та її значення. Розвиток будь-якої території забезпечується наявними ресурсами й їхнім раціональним використанням. Туризм і рекреація – ресурсно-орієнтовані суспільно-господарські системи. Туристично-рекреаційні ресурси мають властивість відновлювати фізичні й духовні сили людини та розвивати їх. У процесі їх класифікації більшість дослідників розподіляють їх на три складники: природні, історико-культурні, соціально-економічні. З 2014 р., внаслідок реформування територіальної організації влади об'єднані територіальні громади (ОТГ) отримали значну частину повноважень, ресурсів та відповідальності для вирішення внутрішніх локальних проблем життя населення цих територій, чим змусила шукати шляхи додаткового прибутку. Збільшення повноважень місцевих прикордонних громад, для яких визначальним чинником є наявність державного кордону, для розширення їхнього співробітництва з відповідними територіями сусідніх країн, особливо у туристично-рекреаційній діяльності, дає підстави для соціально-економічного зростання цих периферійних, порівняно економічно слабо розвинених територій. Наявність ресурсів, стан інфраструктури, продумана стратегія розвитку громади є передумовою для її розвитку. Стає очевидною необхідність детального вивчення реальних можливостей сучасних об'єднаних громад, таких як Любешівська селищна ОТГ, у розбудові галузі туристично-рекреаційного комплексу.

Аналіз останніх досліджень з цієї проблематики. Нині багато сучасних вчених та державотворців проводять на науковому рівні дослідження різних аспектів діяльності об'єднаних територіальних громад, зокрема туристичної галузі. Більшість із них посилаються на праці відомих учених: С. П. Кузика, М. П. Мальської, О. О. Бейдика. У Волинському регіоні різні складові частини туристично-рекреаційного комплексу розглянуті у монографії Л. М. Черчик, І. В. Єрко, О. В. Міщенко [11]. Комплекс суспільно-географічних досліджень інфраструктури туризму області провели І. В. Єрко та Я. Б. Олійник [8]. Дослідження елементів туристично-рекреаційної атрактивності ОТГ проводилися Н. В. Чир [3; 6; 12–14], І. В. Єрко [3; 6], Л. Т. Чижевською [10], З. К. Карпюк [10], Р. Є. Качаровським [3; 6; 10; 12; 14] та О. В. Антипюк [3; 10]. Перспективи розвитку туристичного співробітництва на рівні ОТГ прикордоння області розглянуто З. К. Карпюк, Л. Т. Чижевською, Р. Є. Качаровським, О. В. Антипюк [10].

Мета та завдання дослідження. Метою роботи є дослідження й аналіз геопросторового розміщення природних, природно-антропогенних, історико-культурних, соціально-економічних ресурсів Любешівської ОТГ, обґрунтування видів туризму та рекреації, найперспективніших для її розвитку. Для написання роботи використовувалися дані Головного управління статистики Волинської області, Служби автомобільних доріг, Департаменту економіки та європейської інтеграції, Управління екології та природних ресурсів Волинської обласної державної адміністрації.

Виклад основного матеріалу та обґрунтування отриманих результатів дослідження. Завдяки існуванню достатньої нормативно-правової бази, зокрема, Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» [7] вже нині в державі сформовано понад 950 громад, серед них близько півсотні ще чекають виборів органів управління. На Волині це 52 ОТГ, проте у Доросинівській сільській громаді Рожищенського району вибори ще не відбулися. На сьогодні в області функціонує 14 селищних громад, в їхньому числі й Любешівська [4].

Любешівська селищна об'єднана територіальна громада – найбільша за територією громада Волинської області та єдина у межах Любешівського району, утворена 29 жовтня 2017 р. Адміністративним центром є районний центр – смт Любешів. Її площа становить 1108, 96 км² або

76 % (1 450 км²) території району, населення – 28 758 осіб (станом на 01.07. 2018 р.) або 80,1% від загальної кількості у районі [4]. Густота населення – 25,93 осіб/км² (у районі 24,8 осіб/км²). Утворена шляхом об'єднання однієї селищної (Любешівська) та 15 сільських рад (Березичівська, Бихівська, Бірківська, Великокурінська, Ветлівська, Гірківська, Деревківська, Залазівська, Залізницька, Зарудчівська, Любешівсько-Волянська, Седлищенська, Судченська, Хоцунська, Цирська) [4; 5].

Громада має значні туристично-рекреаційні ресурси та інфраструктуру, придатну для організації туристичної діяльності. Кліматичні умови сприятливі для здійснення рекреації й туризму упродовж року. Територія громади є одним із найвологіших районів Полісся, що характеризуються теплим вологим літом і м'якою зимою. Переважають вітри західного та північно-західного напрямку. Середня річна швидкість вітру становить 3,3 м/с, максимальна – 21 м/с. Середня багаторічна температура повітря 7,1 °С. Найнижчі середньомісячні температури повітря фіксуються в січні (-5,0 °С), а найвищі – у липні (+18,5 °С). Перші заморозки починаються у середині вересня, останні – у кінці травня. Тривалість безморозного періоду – 165 днів. Відносна вологість повітря – 80 %. Річна сума опадів становить 657 мм. Стійкий сніговий покрив утворюється у кінці грудня. Пересічна кількість днів із сніговим покривом сягає 85 [9; 10; 14].

Значне рекреаційне значення для Любешівської ОТГ мають водні ресурси району. В її межах знаходиться низка озер, найбільші серед них – Люб'язь, Рогізне, Плотиче, Луке. Об'єм водної маси становить 40,28 млн м³. На думку науковців, ця територія є дуже перспективною для розвитку різних типів рекреаційної діяльності на озерах. Зокрема, ці озера сприятливі для купання, сплаву на байдарках і каное, академічної греблі, водних лиж, парусного спорту, організації відпочинку та змагань на моторних судах. При цьому коефіцієнт рекреаційної атрактивності озер становить 3,7, що є досить високим показником. Лімітуючим чинником використання озер під час рекреації та відпочинку є заболоченість їхніх берегів. Перспективною в інвестиційному відношенні є оренда водних плес із метою організації відпочинку, водного туризму, вирощування риби, раків тощо [14].

У межах досліджуваної території протікає достатня кількість річок, серед них чотири найбільші – Прип'ять, Стохід, Цир, Коростянка, які мають низькі та розлогі береги, широкі заболочені заплави. Середня густота річкової мережі становить 0,28 км/км². Часті повені не сприяють освоєнню прибережних річкових територій для рекреаційних цілей. В ОТГ діє два водосховища – Бихівське (80 га) та Березновільське (14 га). Їх загальний водний об'єм становить 1,99 тис. м³, а площа поверхні – 0,97 км² [14].

Згідно інформації Управління екології та природних ресурсів облдержадміністрації, в Любешівській громаді нараховується 18 об'єктів природно-заповідного фонду (70 % об'єктів району), серед яких один має загальнодержавне (НПП «Прип'ять – Стохід»), а 17 – місцеве значення. Загальна їх площа становить (43 813,1 га) (рис.1).

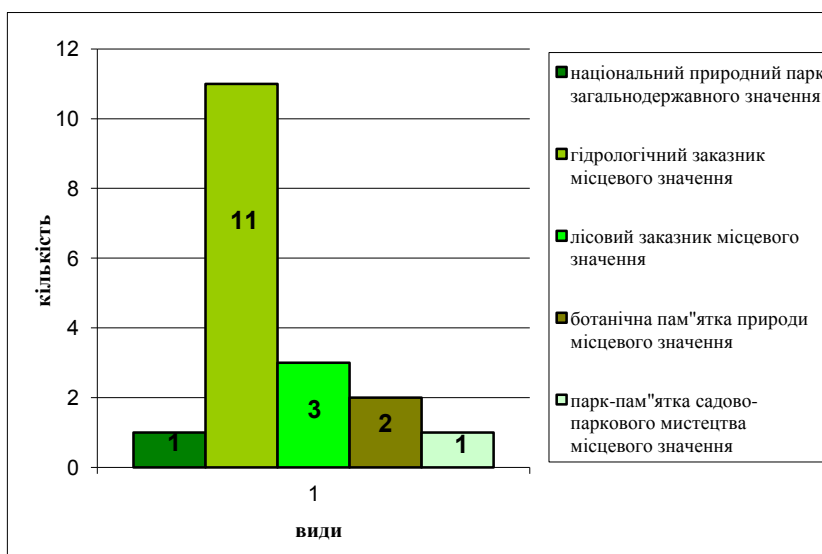


Рис. 1. Структура об'єктів природно-заповідного фонду Любешівської селищної ОТГ

До складу ПЗФ громади входить об'єкт комплексної охорони природи загальнодержавного значення – Національний природний парк «Прип'ять–Стохід» (39 315,9 га на 13.08.2007 р.), де в межах розроблених програм збереження довкілля ведеться робота з відновлення рідкісних видів фауни та флори водних плес озера Люб'язь та заплави річки Прип'ять з її притоками. Прип'ятсько-Стохідському межиріччю притаманне надмірне заболочення, особливо в північній та східній частинах, високий показник густоти річкової мережі. Для найбільших річок – Прип'яті та Стоходу – характерними є розгалуження русла на численні «рукави», лабіринти, між якими лежать заболочені та піщані острови. Рослинність добре збережена в природному стані, видове різноманіття флори нараховує 510 видів судинних рослин. Територія межиріччя багата й тваринним світом. Із 1148 видів тварин, 84 занесені до ЧКУ, 24 – до ЄЧС (до переліку тих видів, що перебувають під загрозою зникнення у світовому масштабі). Заплави річок Прип'ять та Стохід відносяться до водно-болотних угідь міжнародного значення (Рамсарські території) [9; 10; 18]. Загальний екологічний стан території парку оцінюється експертами як задовільний, проте на багатьох відрізках річки Прип'ять та Стохід перебувають у незадовільному стані. Основною причиною негативних змін гідрологічного режиму є зменшення пропускної здатності річок, що пов'язано із заростанням русел. У структурі НПП виділяють заповідну зону, ділянки регульованої рекреації, стаціонарної рекреації та господарську. Це дає змогу розмежувати призначення земель і забезпечити комфортні умови співіснування рослинного й тваринного світу та населення [3; 8; 9; 12; 14].

На території ОТГ протягом 1979–2003 рр. створено 11 гідрологічних заказників: «Ветлівський» (600,0 га, 23.11.1979 р.), «Ямно» (218,3 га, 25.07.2003 р.), «Прип'ятський –1» (340,0 га, 04.09.1985 р.), «Прип'ятський –2» (220,0 га, 04.09.1985 р.), «Прип'ятський –3» (320,0 га, 04.09.1985 р.), «Седлищенський» (350,0 га, 23.11.1979 р.), «Цирський» (210,0 га, 23.11.1979 р.), «Гірківський» (400,0 га, 23.11.1979 р.), «Березичівський» (6,3 га, 18.03.1982 р.), «Бірківський» (850,0 га, 04.09.1985 р.), «Рогізенський» (610,2 га, 09.12.1998 р.), де збереженню підлягають болотні масиви заплави р. Прип'ять та її приток: рр. Стохід, Цир, лісові масиви – стиглі й перестиглі вільхові, березові та соснові насадження. У гідрологічному заказнику «Рогізенському» охороняється озеро карстового походження Рогізне з площею водного дзеркала 103,2 га, довжиною 1,7 км, шириною – 0,9 км, максимальною глибиною 2,7 м. Його дно на 50–60 % заросле водоростями, у водах озера росте латаття біле *Nymphaea alba* й глечики жовті *Nuphar lutea*, занесені в Зелену книгу України. У трьох лісових заказниках – «Білоозерському» (276,5 га, 25.07.2003 р.), «Пнівському» (10,3 га, 25.07.2003 р.), «Дольському» (73,6 га, 25.07.2003 р.) – під охороною перебувають стиглі, пристиглі вільшняки, березняки та сосняки, середньовікові вільхово-березові насадження. В ботанічних пам'ятках природи під охороною перебувають невеликі за площею насадження та окремі вікові дерева [9; 14].

Об'єднана громада розміщена в межах Державних підприємств «Любешівське ЛМГ» та ДП СЛАП «Любешівагроліс», до яких входять Білоозерське, Великоглушанське, Деревківське, Дольське, Залізницьке, Мукошинське та Сваловичівське лісництва [2]. Лісовий фонд представлений переважно сухими сосновими борами, змішаними сосново-дубовими й чистими чорновільховими насадженнями. Вікова структура основних лісоутворюючих порід хвойних деревостанів така: молодняки – 26 %, середньовікові – 51 %, пристигаючі – 28 %, стиглі й перестійні – 7,0 %. У межах м'яколистяних лісів молодняки становлять 18 %, середньовікові – 65 %, пристигаючі – 13 %, стиглі й перестійні – 4,0 %. Загалом по ДП СЛАП «Любешівагроліс»: молодняки – 15 %, середньовікові – 60 %, пристигаючі – 21 %, стиглі й перестійні – 4 %. Потенціал фауністичних ресурсів ОТГ визначається наявністю цінних видів лікувальних трав та дикорослих ягід [2; 9; 14].

Історико-культурні туристичні ресурси Любешівської ОТГ охоплюють пам'ятки археології, історії, культури, архітектури та містобудування [1; 8; 10; 14]. Археологічні пам'ятки представлені поселенням культури шнурової кераміки (кін. III – поч. II тис. до н. е.) мідно-бронзового віку, городищем IX–XIV ст. у с. Ветли, що належить до давньоруського періоду, городищами у с. Цир та смт Любешів та селищем давньоруського періоду у с. Лахвичі, могильник цього ж періоду зберігся у с. Підкормілля. На території ОТГ із пам'яток архітектури є муровані споруди келій монастиря піарів (1684 р.), в'їзна брама садиби, що датується XVIII ст., виконана у стилі бароко, а також костел і келії монастиря капуцинів (XVIII ст.), що знаходяться у смт Любешів [1; 14]. У с. Залізниця збереглася Покровська церква (дер., 1745 р.), в с. Залаззя – Почаєво-Богородицька церква (дер., 1773 р.), яким притаманні риси архаїчного типу. Разом із тим, у с. Бірки можна споглядати Юсафівську церкву

(дер., 1769 р.), у с. Бихів – Хрестовоздвиженську церкву (дер., 1757 р.), побудовані у волинському архітектурному типі. Крім того, у с. Цир можна відвідати Хрестовоздвиженську церкву (дер., 1819 р.), що є зразком хатнього типу архітектури. Наймолодшою пам'яткою архітектури ОТГ є Покровська церква (дер., 1914 р.) у с. Деревок, побудована у псевдоруському стилі [1; 14].

У межах досліджуваної території функціонує Лобненський музей Партизанської слави (с. Лобна), відкритий у жовтні 1971 р. [1; 8; 14]. Візитівкою ОТГ залишаються народні промисли – ткацтво (села Проходи, Угриничі, Судче) та осередки вишивки у с. Седлище та смт Любешів, столярство (с. Ветли) та бондарство (с. Лобна) [1; 14]. Наявна історико-культурна спадщина достатня для організації заходів культурно-пізнавального характеру: екскурсій, майстер-класів, фестивалів.

Інфраструктура громади – важлива складова туристично-рекреаційного потенціалу, оскільки призначена для забезпечення комфортних умов перебування туристів і рекреантів, зростання їх потоку, часто визначає туристичну привабливість району на регіональному ринку. Любешівська ОТГ, що входить до складу однойменного району, розташована в північному туристсько-інфраструктурному районі та включає в себе Любешівський туристсько-інфраструктурний пункт [3; 8; 14].

За інформацією Департаменту економіки та європейської інтеграції Волинської ОДА, громада забезпечена такими засобами тимчасового розміщення, як два готелі (ВКП «Любешівсервіс», «Марія» в смт Любешів) та чотири агросадиби (села Ветли, Гірки, Березичі). Ресторанне господарство налічує 41 одиницю, з яких: один ресторан на 88 місць, два кафе на 180 місць, три бари на 94 місця, 35 їдалень на 2118 місць (табл.1). До закладів дозвілля та розваг відносяться 10 будинків культури, 10 клубів, 27 бібліотек, що наявні у більшості населених пунктів ОТГ (у багатьох із них є кілька закладів), а також музей (с. Лобна). Громада добре забезпечена закладами торгівлі, близько 149 торговельних підприємств, проте більшість із них є відокремленими підрозділами багатьох відомих торговельних структур [4; 8; 14]. Багато об'єктів розміщено в центрі громади – смт Любешів.

Таблиця 1

Туристична інфраструктура Любешівської ОТГ (станом на 01.03.2018 р.)
(за даними Департаменту економіки та європейської інтеграції Волинської ОДА)

Об'єкти інфраструктури	Кількість об'єктів інфраструктури, одиниць			Коефіцієнт забезпеченості, од./км ²		
	Любешівська ОТГ	Любешівський район	Частка ОТГ в районі, %	Любешівська ОТГ	Любешівський район	+/- ОТГ до району
Засоби розміщення	6	9	67	0,54	0,55	-0,01
Заклади громадського харчування	41*	45	91	3,7	3,1	+0,60
Заклади торгівлі	149*	187	80	13,43	12,89	+0,55
Заклади розваг	47	67	70	4,23	4,62	-0,39
Побутове обслуговування	19*	27	70	1,76	1,86	-0,10
Банки, відділення	4	5	80	0,36	0,34	+0,02
Пошта, зв'язок	21	25	84	1,89	1,67	+0,22
АЗС, СТО	4	5	80	0,36	0,34	+0,02

* Примітка: до складу вказаних об'єктів включені філіали, відокремлені підрозділи підприємств та ФОП, що працюють у їх структурі.

Сфера побуту охоплює 19 підприємств (районний комбінат побутового обслуговування, хімчистки, перукарні, фотоательє, ательє з пошиття одягу, майстерні з ремонту взуття, мобільних телефонів та побутової техніки тощо). Спортивні об'єкти ОТГ – це спортивні зали, сільські стадіони, футбольні поля зі штучним покриттям (сmt Любешів, села Ветли, Гірки, Велика Глуша), басейн та районний стадіон (сmt Любешів).

Банківське обслуговування має п'ять відділень (сmt Любешів, села Велика Глуша, Ветли, Гірки) та філій банків, три банкомати, два пункти обміну валют. Найбільша мережа фінансових установ є у таких банків: ПАТ «Державний ощадний банк України», ПАТ КБ «Приватбанк» (сmt Любешів). Страхові компанії представлені державним оператором ринку НАСК «Оранта» (сmt Любешів) [14].

Транспортна система представлена добре сформованою мережею автомобільних доріг. Через територію громади проходять автошляхи регіонального й територіального значення та сільські дороги. Зокрема, регіональна дорога *P-14*(Луцьк–Ківерці–Маневичі–Любешів–Дольськ), а також територіальні: *T-03-04*((M-19)–Доманове–Самари–Залухів–Мала Глуша–(T-03-08)–Невір–Ветли–(P-14)) у Любешівській (Любешівський район) та Самарівській (Ратнівський район) ОТГ та *T-03-08* (Любомль–Дубечне–Здомишель–Ратне–Камінь–Каширський–Любешів–(P-14)) [11]. Найбільшими дорогами місцевого значення, за даними Служби автомобільних доріг у Волинській області, є: *C 030427* (Видерта–Ворокомле–Залаззя–Бихів–(T-03-08)), *C 030956* ((T-03-08)–Цир–Любязь–(P-14)), *C 030957* (Любешів–Лобна), *C 030959* (Любешів–Підкормілля–(P-14)), *C 030960* ((P-14)–Угриничі–Березичі–(O030957)). Залізничне та авіа- сполучення у громаді відсутнє. Переміщення туристів з екскурсійною метою водними шляхами можливе річками Прип'ять, Стохід. Транспортна мережа забезпечена АЗС та СТО (сmt Любешів, с. Седлище).

Зв'язок забезпечується 25 поштовими відділеннями УДППЗ «Укрпошта», одним відділенням «Нової Пошти» (сmt Любешів), сервісного центру ПАТ «Укртелеком» та операторами мобільного зв'язку компаній ПрАТ «МТС Україна» й ЛФ ПрАТ «Київстар» (сmt Любешів) [14].

Любешівська громада нараховує значний перелік наявних об'єктів туристичної інфраструктури, яких достатньо для забезпечення первинних потреб туристів. Із даних табл. 1 видно, що інфраструктурні об'єкти ОТГ становлять від 67 до 91 % об'єктів району, а коефіцієнт забезпеченості ними є за багатьма позиціями вищим. Проте слід звернути увагу на нерівномірність розміщення інфраструктурних об'єктів, адже більшість із них зосереджена у центрі громади (сmt Любешів), навколишніх селах та вздовж регіональної дороги *P-14*, а практично відсутня у віддалених населених пунктах. Очевидними є такі суттєві проблеми як жахливий стан дорожнього покриття автодоріг місцевого значення; відсутність залізничного сполучення, що погіршує можливості збільшення потоку туристів; мала кількість (взагалі відсутні мотелі та кемпінги, особливо в лісовій та рекреаційній зонах) та невідповідність наявної мережі засобів розміщення сучасним вимогам до таких об'єктів (особливо це стосується пристосування їх для потреб людей із інвалідністю); застарілість закладів харчування, низький рівень сервісних умов та «шкідливе» меню, що потребують термінового ребрендингу; недосконалість мережі та зношеність устаткування у сфері побутового обслуговування; недоліки присутні у функціонуванні сфери розваг та зв'язку, серед них погане функціонування мережі Інтернет на селі тощо.

Туристично-рекреаційна атрактивність залежить від багатьох чинників. Розглянувши особливості цієї сфери у Любешівській ОТГ, можемо констатувати, що вона має значні перспективні можливості для інтенсивного розвитку за умови вирішення органами місцевого самоврядування зазначених проблем. Задля цього необхідно вжити дієвих заходів:

- 1) розробити середньострокову Стратегію розвитку громади на 5–10 років (за прикладом Устилузької міської ОТГ);
- 2) вивчити досвід функціонування галузі туризму у прикордонних ОТГ України на прикладі аналогічних адміністративних одиницях іноземних держав;
- 3) закласти кошти до бюджету громади на розвиток туристичної галузі як перспективного елементу наповнення місцевої скарбниці;
- 4) створити структурний підрозділ у складі управління громади, що відповідатиме за розвиток, модернізацію та подальше функціонування галузі туризму;
- 5) підготувати грантові проекти для залучення коштів іноземних інвестиційних фондів для проведення реорганізації галузі;
- 6) провести реконструкцію автомобільних шляхів місцевого значення згідно міжнародних стандартів;
- 7) провести реставраційні роботи історичних, культурних та археологічних об'єктів туризму ОТГ;
- 8) створити умови для відтворення природної самобутності природних та природно-заповідних об'єктів;
- 9) розширити, реконструювати та удосконалити мережу засобів розміщення (звернувши увагу на віддалені сільські населені пункти), створивши передумови для побудови нових типів будівель (мотелів, кемпінгів, агросадіб);
- 10) покращити сервісні умов, обладнання закладів громадського харчування, розваг та побутового обслуговування;
- 11) розширити рекламно-інформаційну діяльність;
- 12) удосконалити мережу Інтернет та інші системи зв'язку.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Реальна спроба держави надати громадам самостійність в управлінні дає змогу створити сприятливі умови для місцевого населення у формуванні свого бачення розвитку території. Враховуючи позитивний досвід іноземних країн у використанні туристичної галузі як трампліна до соціально-економічного благополуччя людей, вигідне географічне прикордонне положення та маючи значні туристично-рекреаційні ресурси можемо відзначити, що Любешівська ОТГ є досить привабливою для стрімкого розвитку туризму та рекреації вже сьогодні.

Джерела та література

1. Атлас історії культури Волинської області / відп. ред. Ф. В. Зузук. – Луцьк : Ред.-вид. від. «Вежа» Волин. нац. ун-ту ім. Лесі Українки, 2008. – 112 с.
2. Волинське обласне управління лісового та мисливського господарства [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lisvolyn.gov.ua/>
3. Вплив інтеграційних процесів між об'єднаними територіальними громадами Волинської області на розвиток її туристичної галузі / Качаровський Р., Чир Н., Антишок О., Єрко І. // Матер. міжнар. наук.-практ. конф. «Туризм, географія, краєзнавство: актуальні проблеми теорії і практики» (м. Тернопіль, 16–17 травн. 2019 р.). – Тернопіль : РВВ Терноп. нац. пед. ун-ту ім. В. Гнатюка, 2019. – С. 50–56.
4. Головне управління статистики у Волинській області [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.lutsk.ukrstat.gov.ua>
5. Децентралізація влади [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://decentralization.gov.ua/region/item>
6. Єрко І. В. Новітні можливості функціонування туристичної галузі Волинської області в умовах децентралізації влади / І. В. Єрко, Н. В. Чир, Р. Є. Качаровський // Наук. вісн. Східноєвроп. нац. ун-ту ім. Лесі Українки. Серія : Геогр. науки – 2018. – № 3 (376). – С. 93–98.
7. Закон України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» від 05.02.2003 р. № 157-VIII // Відомості Верховної ради України. – 2003. – № 13. – 91 с.
8. Олійник Я. Б. Суспільно-географічне дослідження туристичної інфраструктури Волинської області : монографія / Я. Б. Олійник, І. В. Єрко. – Луцьк : ПрАТ «Волинська обласна друкарня», 2014. – 164 с.
9. Карпюк З. К. Природно-заповідний фонд Волинської області : альбом-каталог / З. К. Карпюк, В. О. Фесюк, О. В. Антишок. – К. : ТОВ «ОК-ПОЛІГРАФ», 2018. – 136 с.
10. Перспективи розвитку туристичного співробітництва прикордонних громад Волинської області / Карпюк З., Чижевська Л., Качаровський Р., Антишок О. // Матер. міжнар. наук.-практ. конф. «Туризм, географія, краєзнавство: актуальні проблеми теорії і практики» (м. Тернопіль, 16–17 травн. 2019 р.). – Тернопіль : РВВ Терноп. нац. пед. ун-ту ім. В. Гнатюка, 2019. – С. 41–50.
11. Черчик Л. М. Туристично-рекреаційний комплекс Волинської області: передумови розвитку : монографія. Ч. 1 / Л. М. Черчик, О. В. Міщенко, І. В. Єрко. – Луцьк : Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2014. – 128 с.
12. Чир Н. В. Оцінка сучасного стану та перспектив модернізації туристичної інфраструктури в умовах розвитку окремих об'єднаних територіальних громад Турійського району Волинської області / Н. В. Чир, Р. Є. Качаровський, М. О. Павлушенко // Наук. вісн. Східноєвроп. нац. ун-ту ім. Лесі Українки. Серія : Геогр. науки. – 2017. – № 9 (358). – С. 94–100.
13. Чир Н. В. Оцінка сучасного стану та перспектив розвитку туристичної інфраструктури в окремих об'єднаних територіальних громадах Волинської області / Н. В. Чир, Р. Є. Качаровський // Наук. запис. Тернопіл. нац. пед. ун-ту ім. Володимира Гнатюка. Серія : географія. – Тернопіль : СМП «Тайп». – 2017. – № 2 (вип. 43). – С. 107–113.
14. Чир Н. В. Туристична привабливість Любешівського району Волинської області / Н. В. Чир, Р. Є. Качаровський // Наук. вісн. ХДУ. Серія : Географічні науки. – 2017. – № 7. – С. 241–248.

References

1. Atlas istorii kultury Volynskoi oblasti / vidp. red. F. V. Zuzuk. – Lutsk : Red.-vyd. vid. «Vezha» Volyn. nats. un-tu im. Lesi Ukrainky, 2008. – 112 s.
2. Volynske oblasne upravlinnia lisovoho ta myslyvskoho hospodarstva [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu : <http://lisvolyn.gov.ua/>
3. Vplyv intehtratsiinykh protsesiv mizh obiednanymy terytorialnymy hromadamy Volynskoi oblasti na rozvytok yii turystychnoi haluzi / Kacharovskiy R., Chyr N., Antypiuk O., Yerko I. // Mater. mizhnar. nauk.-prakt. konf. «Turyzm, heohrafiia, kraieznavstvo: aktualni problemy teorii i praktyky» (m. Ternopil, 16–17 travn. 2019 r.). – Ternopil : RVV Ternop. nats. ped. un-tu im. V. Hnatiuka, 2019. – S. 50–56.
4. Holovne upravlinnia statystyky u Volynskii oblasti [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu : <http://www.lutsk.ukrstat.gov.ua>
5. Detsentralizatsiia vlady [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu : <http://decentralization.gov.ua/region/item>
6. Yerko I. V. Novitni mozhyvosti funktsionuvannia turystychnoi haluzi Volynskoi oblasti v umovakh detsentralizatsii vlady / I. V. Yerko, N. V. Chyr, R. Ye. Kacharovskiy // Nauk. visn. Skhidnoievrop. nats. un-tu im. Lesi Ukrainky. Serii : Heohr. nauky – 2018. – № 3 (376). – S. 93–98.
7. Zakon Ukrainy «Pro dobrovilne obiednannia terytorialnykh hromad» vid 05.02.2003 r. № 157-VIII // Vidomosti Verkhovnoi rady Ukrainy. – 2003. – № 13. – 91 s.

8. Oliinyk Ya. B. Suspilno-heohrafichne doslidzhennia turystychnoi infrastruktury Volynskoi oblasti : monohrafiia / Ya. B. Oliinyk, I. V. Yerko. – Lutsk : PrAT «Volynska oblasna drukarnia», 2014. – 164 s.
9. Karpiuk Z. K. Pryrodno-zapovidnyi fond Volynskoi oblasti : albom-kataloh / Z. K. Karpiuk, V. O. Fesiuk, O. V. Antypiuk. – K. : TOV «OK-POLIHRAF», 2018. – 136 s.
10. Perspektyvy rozvytku turystychnoho spivrobitnytstva prykordonykh hromad Volynskoi oblasti / Karpiuk Z., Chyzhevska L., Kacharovskiy R., Antypiuk O. // Mater. mizhnar nauk.-prakt. konf. «Turyzm, heohrafiia, kraieznavstvo: aktualni problemy teorii i praktyky» (m. Ternopil, 16–17 travn. 2019 r.). – Ternopil : RVV Ternop. nats. ped. un-tu im. V. Hnatiuka, 2019. – S. 41–50.
11. Cherchyk L. M. Turystychno-rekreatsiinyi kompleks Volynskoi oblasti: peredumovy rozvytku : monohrafiia. Ch. 1 / L. M. Cherchyk, O. V. Mishchenko, I. V. Yerko. – Lutsk : Skhidnoievrop. nats. un-et im. Lesi Ukrainky, 2014. – 128 s.
12. Chyr N. V. Otsinka suchasnoho stanu ta perspektyv modernizatsii turystychnoi infrastruktury v umovakh rozvytku okremykh obiednanykh terytorialnykh hromad Turiiskoho raionu Volynskoi oblasti / N. V. Chyr, R. Ye. Kacharovskiy, M. O. Pavlushenko // Nauk. visn. Skhidnoievrop. nats. un-tu im. Lesi Ukrainky. Seriya : Heohr. nauky. – 2017. – № 9 (358). – S. 94–100.
13. Chyr N. V. Otsinka suchasnoho stanu ta perspektyv rozvytku turystychnoi infrastruktury v okremykh obiednanykh terytorialnykh hromadakh Volynskoi oblasti / N. V. Chyr, R. Ye. Kacharovskiy // Nauk. zapys. Ternopil. nats. ped. un-tu im. Volodymyra Hnatiuka. Seriya : heohrafiia. – Ternopil : SMP «Taip». – 2017. – № 2 (vyp. 43). – S. 107–113.
14. Chyr N. V. Turystychna pryvablyvist Liubeshivskoho raionu Volynskoi oblasti / N. V. Chyr, R. Ye. Kacharovskiy // Nauk. visn. KhDU. Seriya : Heohrafichni nauky. – 2017. – № 7. – S. 241–248.

Чижевская Лариса, Качаровский Роман, Чир Надежда. Особенности туристическо-рекреационной attractiveness Любешовской поселковой ОТО Волынской области. В ходе проведения комплексной оценки туристическо-рекреационной привлекательности Любешовской поселковой объединенной территориальной общины одноименного района Волынской области были обоснованы теоретические аспекты изучения проблемы, выявлено современное состояние и перспективы развития туризма и рекреации. Обозначены особенности размещения туристическо-рекреационных ресурсов и инфраструктуры. Среди туристических ресурсов обращено внимание на природные компоненты и историко-культурные объекты. Определена роль климата, водных ресурсов, растительного покрова и животного мира в формировании туристической привлекательности исследуемой территории. Особенности лесных ресурсов и значительного количества объектов природно-заповедного фонда, памятников археологии, архитектуры и культуры рассмотрены как основные предпосылки развития туризма. Во время изучения инфраструктуры туризма выделялись ее объекты по подсистемам, в частности, определялось наличие заведений размещения, общественного питания и развлечений. Детально исследована роль транспортной сети и связи, а также системы банковского обслуживания населения в разрезе населенных пунктов территориальной общины. Сравнительная характеристика основных особенностей туристического комплекса ОТО Любешовского района позволила обратить внимание на проблемы отрасли и предложить пути их решения в условиях децентрализации.

Ключевые слова: объединенная территориальная община, Любешовская ОТО, туризм, туристический объект, туристическая инфраструктура, децентрализация власти, Волынская область.

Chyzhevskaya Larysa, Kacharovskiy Roman, Chyr Nadia. Features of Tourist and Recreational Attractiveness of Lyubeshiv settlement UTC of Volyn region. During the comprehensive research of the tourist and recreational attractiveness of the Lyubeshiv settlement united territorial community of the Volyn region, theoretical aspects of the problem study were substantiated, the current state and prospects of tourism and recreation development were identified. Features of accommodation of tourist and recreational resources and infrastructure are outlined. Among the tourism resources, attention is paid to natural components and historical and cultural sites. The role of climate, water resources, vegetation and fauna in shaping the tourist attractiveness of the studied territory is determined. The features of forest resources and a large number of nature reserve sites, archeology, architecture and culture monuments have been considered as the main prerequisites for tourism development. During the study of tourism infrastructure, its objects were distinguished by subsystems, in particular the presence of accommodation, catering and entertainment facilities. The role of the transport network and communication, as well as the system of banking services of the population in the context of settlements of the territorial community are investigated in detail. The comparative characteristics of the main features of the tourist complex of the UTC in the Lyubeshiv district made it possible to identify the problems of the industry and to suggest ways of solving them in the conditions of decentralization.

Key words: united territorial community, Lyubeshiv UTC, tourism, tourism object, tourism infrastructure, decentralization of power, Volyn region.

Стаття надійшла до редколегії
19.10.2019 р.